

JAVORCA

Leon Oblak

1851

Leon Oblak
JAVORCA

Fotografije: Ubald Trnkoczy

© Celjska Mohorjeva družba, 2023
Vse pravice pridržane.

Izdajo knjige je podprla Občina Tolmin.

ZNAK EVROPSKE DEDIŠČINE

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-1

OBLAK, Leon, 1966-
Javorca / Leon Oblak ; [fotografije Ubald Trnkoczy ; spremni besedili Damjana Fortunat Černilogar in Jernej Šček ; prevodi prepesnitev Gašper Kvartič, LogoFil (angleščina), Andrea Leskovec (nemščina), Roberto Dedenaro (italijanščina), prevodi spremnega besedila Spominska cerkev Svetega Duha v Javorci Gašper Kvartič, LogoFil (angleščina), Andrea Leskovec (nemščina), Andreja Kokošin (italijanščina), prevodi spremnega besedila Bazilika miru Gašper Kvartič, LogoFil (angleščina), Andrea Leskovec (nemščina), Jernej Šček (italijanščina)]. - Celje : Celjska Mohorjeva družba : Društvo Mohorjeva družba ; Tolmin : Tolminski muzej, 2023

ISBN 978-961-278-641-0 (Celjska Mohorjeva družba)
COBISS.SI-ID 146320131

JAVORCA

Leon Oblak

Občina Tolmin
1851 Celjska Mohorjeva družba
Prva slovenska založba
tolminski muzej

JAVORCA
JAVORCA
JAVORCA
JAVORCA

Je vojne čas, je čas miru in čas spomina,
o tem prelepa cerkev v Javorci pričuje
med hribi, kjer nebo še joče in vzdihuje,
Tolminka pa še nosi solze do Tolmina.

Težko se v mislih v tiste čase je vrniti,
a zgodovinski dah trpljenja zadostuje.
Absurdnih let pač ni mogoče pozabiti.

Just time for all things – war, and peace, and recollection.
Of this, Javorca's sightly shrine stands as a token
on hills, where skies from lamentation still are broken,
tears fill Tolminka's waters, tend Tolmin's direction.

To harken back – a feat, replete with much vexation ...
Suffice to hear of grief, by history bespoken.
Absurd years. Yield they shan't to memory's damnation!

Jetzt Krieg, dann Friede und Beklagen,
die Kirch von Javorca will mahnen ans Versöhnen.
Dort oben hört man Weinen noch und Stöhnen
und sieht die Tränen bis Tolmin hinjagen.

Nur schwer lässt sich erfassen die Manie,
doch weht ein Hauch aus jenen Zeiten uns jäh an.
Absurde Jahre, man vergisst sie nie.

Javorca, la tua chiesa bella, testimone
d'un tempo di guerra di pace e di ricordo.
Il cielo è del dolore rumore sordo
per Tolmin il fiume sa delle lacrime il nome.

Tempi terribili ad esser ricordati.
Basta il soffio storico della sofferenza,
anni atroci non possono essere scordati.

Absurdnih let pač ni mogoče pozabiti,
ko vidiš, kaj bazilika miru pomeni,
in na lesenih ploščah z vžganimi imeni
zagledaš mlade fante, ki bili so ubiti.

V razcvetu sanj so morali se posloviti,
življenja pretopili v nauk so dragoceni.
Vsi klici k spravi v tihe so molitve skriti.

Absurd years. Yield they shan't to memory's damnation,
when the basilica of peace fills up one's vision
with its too many names, on wooden plaques incision'd,
of young boys, victims all, of war's malign predation.

Compelled to say farewell in time of dreams' elation,
their lives, for a steep price, were turned into monition.
Veiled prayer now harbours calls for reconciliation.

Absurde Jahre, man vergisst sie nie,
und Friede lässt sich nur an jenen Namen messen,
die zum Gedenken in das Holz wurden gelassen,
denn ihre Träger mussten sterben wie das Vieh.

Trotz großer Träume mussten in den Krieg sie zieh'n,
ihr Leben für die eine tiefe Weisheit lassen.
Vorm Ruf des Friedens gehen wir alle in die Knie.

Anni atroci non possono essere scordati.
Vedi che cosa la Basilica della Pace
col suo stare ci ricorda, certo non tace
sul legno i nomi dei morti riportati.

Han dovuto dire addio dei sogni nel fiore
le vite immerse nel divenire preziose,
la riconciliazione è preghiera d'amore.

SPOMIN IN OPOMIN
A MEMORY, A REMINDER
ERINNERN UND GEDENKEN
MEMORIA E RICORDO

Mlad vojak, mož na fronti

Te bo sploh našlo moje pismo, draga?
Ga bom uspel do konca napisáti?
Morda me prej utrujenost premaga,
morda bom vendarle uspel zaspati.

Če bom zaspal, bom sanjal spet o tebi,
o najinih sprehodih v tistem parku,
veš, tvojo sliko vedno imam pri sebi,
edino čisto stvar v tem blatnem jarku.

Le nežni, topli, žametni spomini
me grejejo v obupno hudem mrazu,
ko glasni veter brije po tišini
in z ostrim snegom reže po obrazu.

Tri slabe mesece sva poročena,
že skoraj dva pa strah v srce mi sili,
presrečen sem, da ti si moja žena,
potrt, ker so od tebe me ločili.

Te bo sploh našlo, draga, moje pismo?
Tu sem nemočen, žalosten in jezen.
Vse drugo smo, samo ljudje več nismo,
edino, kar imam, si ti, ljubezen.

Vojakova mlada žena, bolničarka v zaledju fronte

Kdo je za to morijo kriv?
Potoke solz sem že prelila,
noči in dneve premolila.
Ne vem, kje si, si sploh še živ?

Ostal mi je le tvoj poljub,
slovo na praznik svete Ane.
Saj veš, da tvoj dotik ostane
prilepljen na milijon obljub.

Ah, ko bi vedel, ljubi moj ...
Brez tebe nisem več zdržala
in sem še sama se podala
v vrtinec groze, za teboj.

Kje si, moj mož, tam daleč stran?
Zdaj diham nežnosti iz parka,
ko delam kakor bolničarka
v zaledju fronte, noč in dan.

Ne smeš umreti, res ne smeš!
Za tebe Božjo Mater prosim,
saj tvojega otroka nosim.
Še dobro, dragi, da ne veš.

Ranjeni vojaki v zaledju fronte

Deklè, naj misli ne bežijo ti drugam,
deklè, poglej nas in pomagaj nam!

Ne moremo živeti,
ne moremo umreti,
a nočemo trpeti!

Brez rok, brez nog, pohabljeni, krvavi,
z občutki v peklu, z mislimi v nebesih,
mi ubogi starci v fantovskih telesih
poslušamo eksplozije v daljavi.

Deklè, naj misli ne bežijo ti drugam,
deklè, poglej nas in pomagaj nam!

Zakaj vse to ne mine?
Zakaj so bolečine
kot glasen krik tišine?

Nihče ne stoka, joče ali hlipa,
le ugibamo, zdaj ko trpimo vdano:
kaj komu bo zadalo smrtno rano –
granata, tifus ali španska gripa?

Deklè, naj misli ne bežijo ti drugam,
deklè, poglej nas in pomagaj nam!

Še nerojen otrok v telesu svoje matere, vojakove mlade žene, bolničarke

Na kakšen svet prihajam in kakšno je življenje?
Tesnoba me obdaja,
saj slišim čudne zvoke, bobnenje in grmenje,
kaj zunaj se dogaja?

Le kdo je moja mati in kakšen je moj oče,
sta starša vir topline?
Sem zaželen, bom ljubljen, me čaka kdo in hoče
sprejeti v krog družine?

Preveč sem radoveden, preveč vprašanj postavljam
in tega se zavedam,
a res me vse zanima, zdaj ko se že pripravljam,
da luč sveta zagledam.

Tako želim in upam, da rôjen bom v radósti,
v prijaznih barvah dneva,
da mirno in spokojno odkrival bom skrivnosti,
ki stvarstvo jih opeva.

KAZALO
TABLE OF CONTENTS
INHALTSVERZEICHNIS
INDICE

5 Javorca
Javorca
Javorca
Javorca

23 Spomin in opomin
A memory, a reminder
Erinnern und Gedenken
Memoria e ricordo

73 Da bi se nikdar več ne ponovilo!
May nevermore this madness be repeated!
Das Grauen darf uns nimmermehr zerteilen!
Perché mai più ripeter non si possa!

89 Spominska cerkev Svetega Duha v Javorci
Memorial church of the Holy Spirit in Javorca
Die Heiliggeist-Gedenkkirche in Javorca
Chiesa commemorativa dello Spirito Santo a Javorca

115 Bazilika miru
The basilica of peace
Der Friedensbasilika
Basilica della pace

Dr. Leon Oblak
JAVORCA

Fotografije: Ubald Trnkoczy

Spremni besedili: mag. Damjana Fortunat Černilogar in Jernej Ščck

Prevodi prepesnitev: Gašper Kvartič, LogoFil (angleščina), dr. Andrea Leskovec (nemščina), Roberto Dedenaro (italijanščina)
Prevodi spremnega besedila Spominska cerkev Svetega Duha v Javorci: Gašper Kvartič, LogoFil (angleščina), dr. Andrea Leskovec (nemščina), Andreja Kokošin (italijanščina)
Prevodi spremnega besedila Bazilika miru: Gašper Kvartič, LogoFil (angleščina), dr. Andrea Leskovec (nemščina), Jernej Ščck (italijanščina)

Urednica: Meta Lenart Perger
Oprema in prelom: Jana Randl

Izdali in založili:
Društvo Mohorjeva družba in Celjska Mohorjeva družba, d. o. o.
Za založbo: predsednik Lojze Kozar in ravnateljica dr. Tanja Ozvatič
Tolminski muzej
Zanj: direktorica mag. Damjana Fortunat Črnilogar

Celjska Mohorjeva družba, Prešernova ulica 23, SI-3000 Celje
www.mohorjeva.org

Natisnila tiskarna Dravski tisk v 1300 izvodih.
Celje 2023

25 €

9 789612 786410